

Noget af forklaringen er, at vores del af verden hører til den mest velhavende og teknisk videst udviklede. I flere århundreder har der hersket en fremskridtstro og en tro på teknikkens vel-signaler, der nu er slået over i sin modsætning. Folk ser i dag teknologien som et problem snarere end som en løsning. Jeg kan føje til, at det er en positiv udvikling, at folk ikke mere bare betragter al ny teknologi som velsignet, men har lært at sætte spørgsmålstegn ved udviklingen. Som så meget andet positivt har det også sin pris.

Dette kan ikke være hele forklaringen, for Frankrig har også været en del af denne udvikling, uden at der er sket et fravalg af de tekniske fag som ved andre kulturelle årsager. Jeg skal bare nævne et enkelt: I katolske lande er det som i mange andre kulturer almindeligt at undervise piger og drenge hver for sig. Det har den fordel, at man undgår, at piger tror, de ikke forstår matematik og teknik, fordi drengene især i pubertetsårene vil dominere i disse fag. Jeg skal føje til, at SF er tilhænger af en fælles skole for drenge og piger, men altså også dette har sin pris.

Der er ingen tvivl om, at de pågældende fag selv må bære en del af skylden for deres situation. Der, hvor jeg underviser, havde vi indtil for nylig en stærkstrømslinje, der bl.a. uddannede ingeniører til kraftværker. Det tiltrak meget få studerende. Hvis lærerne havde været i pagt med deres tid, havde de for længst lavet linjen om til en energilinje med bevarelse af en stor del af det hidtidige indhold med tilføjelse af fag som energibesparelse og alternative energikilder. Det forstod de ikke, og linjen er nu nedlagt af mangel på søgning.

Naturfagene er også en del af vores kultur, f.eks. spillede fysik en afgørende filosofisk rolle i første halvdel af dette århundrede. Siden har naturfagene i det store og hele glemt deres rolle som kulturfag, for de blev forkælede med store offentlige bevillinger og havde derfor ikke noget behov for at gøre opmærksom på sig selv. Det må de blive bedre til igen.

Endelig skal jeg nævne problemet med matematikken i folkeskolen og gymnasiet. Den har fået stærkt udvidet betydning, idet den nu ikke kun er forudsætning for at læse teknik og naturfag, men også for en række samfundsfaglige og nogle humanistiske fag, ligesom matematik er en væsentlig forudsætning for at tage en faglig uddannelse. Ikke desto mindre er matematikken i de sidste mange år blevet gjort mere abstrakt

og har lagt mindre vægt på opgaveløsning. Det er et problem for mange fag, og det virker særlig stærkt på de tekniske og naturvidenskabelige, dels fordi matematikken fremstår som sværere, end den egentlig er og derfor skræmmer børnene væk, dels fordi de, der alligevel søger de tekniske og naturvidenskabelige fag, er dårligere forberedt.

For at nævne et eksempel: Jeg og mine kolleger har i de senere år undret os over, hvorfor de velbegavede unge mennesker, der kom og læste hos os, ikke mere kunne differentiere og integrere. Først under forberedelsen til denne debat fik jeg forklaringen, da Matematiklærerforeningen skrev og fortalte, at efter gymnasireformen er antallet af skriftlige opgaver skåret ned. Det kunne man godt have fortalt noget før.

Et andet eksempel: For nylig nedskar Undervisningsministeriet antallet af skriftlige prøver i folkeskolen og indførte i stedet mundtlige prøver. Jeg vil ikke overvurdere betydningen, for jeg er ikke tilhænger af prøver i folkeskolen i det hele taget, og denne ændring kan jo af gode grunde ikke have haft nogen praktisk betydning endnu, men symbolværdien er forkert og illustrerer, at Undervisningsministeriet i vidt omfang er en del af problemet i stedet for at være en del af problemløsningen.

Jeg kan nævne andre eksempler på dårlig koordinering mellem de forskellige trin i uddannelsessystemet: kemi på C-niveau i gymnasiet, manglende matematik på C-niveau i de sproglige gymnasier osv. Der er simpelt hen for mange eksempler på dårlig koordinering med det resultat, at lærerne på ét niveau skælder ud på lærerne på det foregående trin, og at eleverne kommer i klemme, fordi de mødes med forventninger, som de ikke har forudsætninger for at leve op til.

Jeg vil slutte af med et par bemærkninger om folkeskolen. Vi taler om at vende en dybtgående kulturel trend, som det er umuligt ikke at se på folkeskolen, hvor så mange holdninger grundlægges; alligevel er det med et vist forbehold, jeg gør det. Jeg mindes ikke noget problem i nyere tid, som ikke på et eller andet tidspunkt har ført til krav om, at folkeskolen skulle gøre noget ved det. Der er efterhånden meget, som folkeskolelærerne skal nå. Derfor vil jeg skynde mig at sige, at jeg ikke vil foreslå en udvidelse af timetallet i naturfag i den ny folkeskolelov, for det er ikke her, problemet ligger.

Men det er nødvendigt at se på lærernes kvalifikationer, for uden viden og engagement er